

Карам Сабер

СВЯТИНЯ

Роман

З арабської переклав Сергій Рибалкін

Київ Ніка-Центр 2024

Сабер Карам. Святиня

Роман/пер. з араб. С. Рибалкіна. 2024. 88 с.

ISBN 978-966-521-809-8

У невеликому містечку, де панують давні традиції та вірування, розгортається драматична історія боротьби добра і зла. У центрі сюжету – Святиня та віковічні дерева навколо неї, які уособлюють духовні цінності місцевих жителів.

Головні герої – четверо друзів дитинства, які намагаються протистояти корупції, жадібності та аморальності, втіленими в образах Абу Раваша та його спільників. Автор майстерно переплітає реалістичні картини соціального буття з елементами магічного реалізму, створюючи багатшарову алегорію сучасного суспільства. Події сюжету охоплюють кілька десятиліть, протягом яких містечко переживає драматичні зміни – від ідилічного минулого до темних часів занепаду моралі та духовності. Проте фінал залишає надію на відродження – нове покоління повертається до цінностей своїх предків, відбудовуючи зруйноване та відновлюючи втрачену гармонію.

«Святиня» – це філософське осмислення одвічної боротьби добра і зла, занепаду та відродження, написане яскравою образною мовою з виразним національним колоритом.

РОЗДІЛ І ФОРМУВАННЯ

Селищем переповідають історії про птаха смерті, який спустився з небес і викрав Са'адію бінт Хасанейн. Декотрі особисто бачили, як чудовисько схопило дівчину. Спонтелічені, люди намагалися перепинити його пострілами, та кулі відбивалися від грудей птаха, а дружина аль-Арабі все голосила: «Що ж це сталося із нами і що буде з Са'адією, браття мої, чи її вб'ють і чи побачимо ми її ще, бідолашну?»

Та невдовзі тіло небіжчиці знайшли. Чоловіки закутали його у поховальний саван, жінки відспівали душу померлої. Нікому було захистити жителів селища, і єдине, що залишалось, – це слухати шейхову мудрість, він казав: «Хто втручається у волю Всевишнього, той загине. Мудрість Його і клятва Йому повинні бути прийняті без заперечень!»

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

Відколи забрали Са'адію, чорні іфрити, духи скверни з паморочливими очима, ширилися кварталами й вулицями селища, аби дотягнутися до сестер небіжчиці та розправитися ще й з ними. Ми переховувалися від злих духів у кафе «ас-Саїд», звідки нас не могли непомітно викрасти, а бідолашна Джамалят кидалася в іфритів шматочками битої цегли, а то й переховувалась у мечеті у скрутну годину. Ми гукали її до себе – тут духи нас не знайдуть. Ми добре відчували, як їхні паморочливі очі намагалися нас роздивитися: загрозливі тіні переховувалися за деревами, та потім їм довелося відлітати, нікого не спіймавши.

Того дня За'абуля зробив сітку з кривого дроту й наповнив її цвяхами, щоб, коли з'явиться птах смерті або іфрити, ми замкнули на них пастку та піймали їх в решті, аби злісні істоти не тривожили чесний люд. Коли злі духи в решті потрапили у тенета, ми змогли впіймати трьох із них. Один перетворився на сіру мишу, другий – на пухнастого kota і третій – на чорного кролика. У кафе ми пішли, радіючи нашому дорогоцінному улову.

Шейх мечеті та пастор Фаез були зайняті грою в доміно. Вони щиро сміялися з нас, після того як розв'язали сітку та випустили kota й кролика, що належали Та'амії, на волю, а мишу вбили. То люди, а не звірі – ті клятві псяки, що винні у власних бідах.

Та ми на власні очі бачили, як птах смерті викрадає дівчат. Люди були приголомшені, а туму, хто намагався втрутитися, чудовиська розривали груди та забирали душу. Наступного дня в домі Божому ми розповідали пасторові Фаезу, просто на церковній лаві, про надприродну силу птаха смерті та про те, як він може перенести ціле місто, прилетівши та миттєво піднявши його у небо.

Священник відповів: «Птах смерті не зможе зробити це, окрім як за підтримки людей, когось із мешканців. Та, благословення Бога, ми маємо нашу Святиню, і її хранитель, що оберігає нас протягом віків, не дозволить злу нашкодити селищу».

Поки ми насолоджувалися розповідями старших, Аміна бінт Хамдан ат-Тайєб кинула в нас літачком з паперу, який потрапив Салемові в око, звідки потекла кров, і він заплакав. За'абуля спробував схопити кривдницю та вдарити по щоці, щоб вона більше нікому не завдала шкоди. Хоча Міна намагався запобігти кровотечі з Салемового ока, пастор Фаез кинувся на нього й нагримав, вважаючи, що це він – Міна – винуватець усієї справи. Метушня відволікла нас від розповіді про птаха смерті; сонце сідало, і час сягнув уже вечірньої молитви. Шейх перепросив священника за те, що має відлучитися. Обидва нарікали на те, як хотілося би їм просто залишитися у спокої й дозволити собі перепочити, неначе звичайні люди.

У той незабутній день, коли здійнявся сильний вітер, ми зібрали дерев'яні рештки з майстерні Міниного батька, щоб побудувати разом дім для Бога. Ми вже завершували його зведення та забули у поспіхах про дах, вікна і двері, тож добра Джамалят зауважила: ми повинні залишати вхід до будинку Господа відкритим! Треба все переробляти знову.

За'абуля, наляканий сильним вітром, кудись раптом підхопився і, показуючи на захід, закричав: «Дідько, хлопці, біжіть, ховайтеся! Йде Уммуна ль-Гуля!» – чудовисько, в яке ми вірили, якого боялися і шанобливо називали не як інакше, аніж «наша страхотлива матінка». Вона жила серед світу іфритів і джинів, але з'являлася до людей та іноді викрадала найвродливіших дівчат селища або й просто окремих дітей. Цього разу вона, напевне, полювала на Джамалят, якій ми присвятили наш будиночок Бога із дерев'яних

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

брусочків. На вході ми нещодавно якраз написали «Будиночок Джамалят для поклоніння». Бідолашна кричала й кликала нас на допомогу, і, мабуть, Уммуна ль-Гуля таки дісталася би до неї, якби не вчасне втручання шановної Умм Увайс, що вміла захищати дітей і від «страхітливої матінки», і від птаха смерті, який також мав звичку викрадати найкрасивіших дівчат селища.

Мій дядько, Ібрагім Баліля, добрий чоловік із сяючим білим обличчям, схопив свою палицю і став посеред головної вулиці, що розділяє селище. Він кричав шайтанові, аби той забирався й аби пішов дощ – змити пил і бруд, що в'їлися в одяг, будинки, і навіть худобу. Зрештою, наприкінці дня селище таки святкувало свою небесну перемогу.

Із десятків дітей бавився біля водяного колеса млина й зрошувального каналу дядька Гунайма. Ми з гуртом друзів також раділи дощу та бігали містом, дозволяючи одягу й тілам насичуватися вологою. Зрештою, теж пішли до млина – помитись і поплюскатися. Наш товариш, Ахмад Саїд Субхі, заліз на стіну, де було водяне колесо, аж раптом його одяг зажувало й хлопця затягнуло на дно каналу. Ми покликали на допомогу, зібралися люди – пастор Фаєз, дядько Ібрагім Баліля і ті, хто зголосився пірнути, аби розшукати Ахмада. Пошуки тривали довгих три години, але марно. Наш друг Ахмад Субхі, чудовий хлопчина із солом'яного кольору волоссям і медовими очима, що так любив нас усіх, зник безслідно. Ймовірно, Уммуна ль-Гуля, страхітливе чудовисько, таки змогло до нього дістатись і вкрасти, перенісши до своїх таємничих печер.

Я зауважив, звертаючись до друзів – Салема, За'абуні, Омара та Міни: якби мій дядько, Ібрагім Баліля, муедзин мечеті, від самого початку був разом із нами, «наша страхітлива матінка» не наважилася би викрасти Ахмада, а ми би не втратили свого друга.

Міна заплакав і відповів своїм ніжним дитячим голосом: «Ангели сумують за нами відучора – я бачив, як вони літали над селищем, утішаючи й попереджаючи, що всі ми – діти Божі, бідні його створіння». Омар запитав: «Чому Бог дозволяє злу викрадати дітей?» На це За'абуні розповів цілу історію.

Раніше добрі ангели змогли остаточно перемогти синіх джинів, іфритів і «нашу страхітливу матінку», вигнавши їх у далекі світи без можливості повернення до людей знову – за гріхи, скоєні у минулому, і через те, що Бог не простив злим істотам їхнього глузування з Його творінь і зухвалості: «Ти еси на небесах, там тобі належить усе, а ми тут, на землі, керуватимемо долями людей».

Сили зла змогли-таки обдурити добрих ангелів і виманити у них ключ до життя, але добрий Господь наш зібрав велику армію з праведників і ясночоліх янголів. Разом вони вкотре перемогли диявольську паству і забрали назад ключ життя. Відтоді зло остаточно втратило змогу постійно впливати на долі людей, але подеколи, особливо коли наставала темрява, завіса між світами тоншала і недобрі створіння отримували змогу проникати у людську реальність. Тож За'абуні щоразу зауважливо запалював вогонь, коли відчував, як наближається зло. Він також, певно, був світлим янголом Господнім і піклувався про добробут ближніх.

Та зло раз у раз знаходило можливості потрапляти у наш світ – зазвичай через людей. Так, Абу Раваш із роду Сальманія неприємно вразив нас тим, як зміг обдурити жителів селища й своїми зловмисними обладками сприяв руйнації наших будинків і полів. Він мав якийсь творчий геній у справах скоєння лиха і був хитрим як лисиця. Та За'абуні

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

першим зміг розгледіти гнилий норів Абу Раваша, тож якось сильно вдарив його й відтоді потворний чоловічок сторонився нашого кварталу.

Зазвичай Абу Раваш сидів собі ночами подалі від нашого товариства і з шайтаном наодинці обмірковував свої чергові каверзи – як зруйнувати добрим людям новий день. Турботлива, бідолашна Джамалят жаліла цього дядечка і навіть якось дозволила йому до нас завітати. Вона сказала, що йому можна буде з нами спілкуватися, але, щоб дійсно завоювати наші серця, Абу Раваш має утримуватися від своїх підступних намірів. Той лише мовчки подивився на дівчину і, мабуть, подумав тоді: «Одного дня я вкраду твої мрії, наругаюся над свіжими квітами твого наївного раю та їхнім непорочним ароматом». Та Джамалят того не зауважила й попросила нас не бути надто суворими із Абу Равашем.

Увесь білий світ був володінням наших сердець, і, незважаючи на наш молодий вік, ми не могли достеменно зрозуміти, що відбувається навколо нас на полях, луках і в домівках людей. Та це не стояло нам на заваді бачити великий Божий палац, оточений мільйонами ангелів, які підкоряються Його велінню, оповиті білим сьйвом, випромінюючи світло, яке виражає любов самою тільки своєю присутністю. Небесний палац Господа нашого був чистий і наповнений усіма благами і плодами. Бог і ангели Його не дрімали й завжди пильнували, аби на Землі не сталося лиха через сили зла. Ми ж бо знали, що демони, сині джини та чорні іфрити з паморочливими очима живуть серед нас – щоразу про це свідчило чергове лихо, що траплялось у селищі. Та Бог завжди був із нами і втішав нас.

В один із чорних днів сили зла змогли затьмарити безхмарне небо селища і диявол спокусив дядька Саїда вбити свого племінника, Хануса, просто на людях, у кав'ярні «Хусн ель-Джахш», після того як Саїд переспав із дружиною племінника. Розповідають цю історію так: повернувшись із роботи, навіжений почав шукати свою сокиру. Це збентежило жінку, і на її ввічливі запитання чоловік відповів: «Я вб'ю твого Хануса, щоб спопелити твоє серце». Саїд дав нещасній доброго тумака, і та одразу опинилася на підлозі. Вона почала кричати й звати по допомогу людей, аби зупинити зло, та чоловік наступив їй ногою на рота й проговорив: «Я не вбиватиму тебе зараз, невдячна, допоки ти сама не побачиш його кров, його голову з відрізанним язиком, що він ним вилизував твої сідниці». У такому стані несамовитий Саїд і покинув свою дружину, після чого відправився одразу в кав'ярню, де зустрів Хануса, й у відповідь на його привітання мовчки відрубав йому сокирою голову. Диявол повністю заволодів розумом божевільного, бо змусив того ще й відрізати язика та пеніс убитого, роздягнутися догола й у такому стані повернутися додому. Там Саїд знайшов скуту жахом дружину, відвів її у хлів, де обмазав нещасну тваринним послідом, прив'язав до стовпа, а потім у приступі злоби перерізав жінці горло. У тому ж таки сараї його й знайшли солдати, що прийшли арештовувати вбивцю. Та він не здався й чинив опір, аж поки не був знищений військовими.

Ми були переконані, що сині джини, яких вигнано з Раю після того, як було втрачено надію їх виправити, володіли деякою магічною силою – джерелом зла, що з кожним днем ширилося селищем у нас на очах. Ми стали щоразу помічати ці зміни, як подорослішали і залишили наше дитинство й невинність у сімейній скарбничці, вирушивши назустріч долі у широкий світ.

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>